

**BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
AGENCIJA ZA BANKARSTVO FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE**

I N F O R M A C I J A

O SEKTORU LIZINGA U FEDERACIJI BOSNE I HERCEGOVINE

30.09.2013. GODINE

Sarajevo, novembar/studeni 2013. godine

I UVOD	3
II POSLOVNE PERFORMANSE LIZING SEKTORA U FEDERACIJI BIH	5
1. STRUKTRA LIZING SEKTORA	5
1.1. Status, broj i poslovna mreža	5
1.2. Struktura vlasništva	6
1.3. Kadrovska struktura	6
2. FINANSIJSKI POKAZATELJI POSLOVANJA	7
2.1. Bilans stanja	7
2.1.1. Kvalitet aktive	8
2.1.2. Struktura plasmana prema predmetu i vrsti lizinga	10
2.1.3. Tržišno učešće prema finansijskom volumenu i broju ugovora	12
2.2. Struktura pasive	13
2.3. Profitabilnost	14
2.4. Ponderisana nominalana i efektivna kamatna stopa i prigovori korisnika lizing usluga	15
2.4.1. Ponderisane nominalne i efektivne kamatne stope	15
2.4.2. Prigovori korisnika lizing usluga	17
III ZAKLJUČCI I PREPORUKE	18
IV PODZAKONSKI AKTI AGENCIJE ZA POSLOVANJE LIZING DRUŠTAVA	20
PRILOZI	21
Prilog 1. Osnovni podaci o lizing društvima	21
Prilog 2. Pregled vlasničke strukture lizing društava	22
Prilog 3. Pregled rezervi za zajmove	23
Prilog 4. Pregled rezervi za finansijski lizing	23
Prilog 5. Konsolidovani bilans stanja	24
Prilog 6. Konsolidovani bilans uspjeha	25
Prilog 7. Rangiranje bilansne sume	26

I UVOD

Agencija za bankarstvo Federacije BiH (u daljem tekstu Agencija) kao regulatorna institucija koja obavlja nadzor lizing društava, sačinila je Informaciju o sektoru lizinga u Federaciji BiH na dan 30.09.2013. godine na osnovu analize regulatornih izvještaja o poslovanju koje su lizing društva dostavila Agenciji (posredni-off site nadzor) i podacima kojima raspolaže konstatovanim u kontrolama na licu mjesta (neposredni-on site nadzor).

Poslovanje lizing društava u Federaciji BiH je regulisano Zakonom o lizingu koji je stupio na snagu 03.01.2009. godine („Službene novine Federacije Bosne i Hercegovine” broj: 85/08, 39/09 i 65/13). Zakonom su definisani uslovi za osnivanje, poslovanje i prestanak rada lizing društava, prava i obaveze subjekata u poslovima lizinga, upravljanje rizicima, finansijsko izvještavanje, aktivnosti lizing društava na sprečavanju pranja novca i finansiranja terorizma i nadzor nad poslovanjem lizing društava.

Nadzor nad lizing društvima je uspostavljen nakon izdavanja licence za rad lizing društvima od strane Agencije sa ciljem stalnog praćenje poslovanja i finansijskog stanja svakog pojedinačnog lizing društva i sektora lizinga u Federacije BiH u cjelini, utvrđivanjem usklađenosti poslovanja lizing društava s važećim propisima, te analiziranjem i provjerama finansijskih izvještaja lizing društava.

U toku 2012. i 2013. godine ekonomski trendovi u okruženju negativno utiču na domaću ekonomiju kroz preljevanje dužničke krize iz eurozone i iz regiona. Navedeno uzrokuje trend slabljenja domaće potražnje koji je prisutan od 2010. godine koji je usporio i poslovne aktivnosti lizing društava.

Uticaj krize na realni sektor je evidentan, a posljedice će se i u narednom periodu neminovno odražavati i na ekonomsko okruženje u kome posluju lizing društva, što je i uticalo na bilansnu sumu lizing društava u Federacije BiH, koja je na dan 30.09.2013. godine iznosila 626.037 hiljada KM, što je za 9,84% ili za 68.327 hiljada KM manje u odnosu na 31.12.2012. godine. Navedeni iznos aktive odnosi se na šest lizing društava, dok na dan 31.12.2012. godine iznos ukupne aktive se odnosio na sedam lizing društava.

Napominjemo, da je Agencija u trećem kvartalu 2013. godine jednom lizing društvu oduzela dozvolu za obavljanje poslova lizinga uslijed nepostupanja po nalogu za otklanjanje nezakonitosti i nepravilnosti konstatovanih kontrolom usklađenosti poslovanja sa standardima sprečavanja pranja novca i finansiranja terorizma. Aktiva navedenog društva je na dan 30.06.2013. godine iznosila 25.154 hiljada KM, dok je ukupni kapital iznosio 19.549 hiljada KM. Agencija je po osnovu prethodno navedenog Rješenja o oduzimanju dozvole nadležnom sudu dostavila zahtjev za pokretanje likvidacionog postupka i druge pravne radnje u skladu sa zakonskim odredbama.

Tabela 1. Makroekonomski pokazatelji u BiH

Pokazatelji	2012. godina	2013. godina
Industrijska proizvodnja stopa rasta (%)	-5,20%	6,20% Za devet mjeseci 2013. g
Realna stopa rasta (%)	-0,50%	1,00% (projekcija)
Prosječna inflacija na godišnjem nivou (%)	2,10%	0,80%
Stopa nezaposlenosti u BiH	28,00%	27,50%

* Podaci preuzeti od CBBiH

Prema podacima Centralne banke BiH stanje ukupne aktive/pasive sektora ostalih finansijskih institucija u BiH, nebankarske finansijske institucije koje se bave finansijskim posredovanjem i pomažu funkcionisanju različitih segmenata finansijskog sistema, u junu 2013. godine iznosila je 3,68 milijardi KM i manje je za 0,90% u poređenju sa krajem 2012. godine, a u poređenju sa stanjem u junu 2012. godine manje je za 1,37%. Najveće učešće u aktivni ukupnog sektora ostalih finansijskih institucija imaju osiguravajuća društva 34,60%, zatim slijede lizing društva sa 23,30%, investicioni fondovi sa 21,50%, mikrokreditne institucije sa 20,00% i 0,60% brokerske kuće i berze u BiH. U prvoj polovini 2013. godine pad aktive zabilježen je u svim ostalim finansijskim institucijama osim kod osiguravajućih društava. Nepovoljni ekonomski trendovi izazvani ekonomskom krizom kao i statusne promjene institucija ostalog finansijskog sektora uticali su na smanjenje ovog sektora za 34,00% u odnosu na 2008. godinu.

Ukoliko se uporede pojedinačne bilansne sume lizing društava sa 31.12.2012. godine, dolazi se do zaključka da je u prvih deset mjeseci 2013. godine kod dva lizing društva evidentan porast bilansne sume u ukupnom iznosu od 3.448 hiljada KM, dok je kod četiri lizing društava evidentiran pad bilansne sume u ukupnom iznosu od 46.009 hiljada KM, od čega se 50,66% ili 23.309 hiljada KM odnosi na pad bilansne sume jednog lizing društva. Navedeno smanjenje je uzrokovano preuzimanjem potraživanja od strane nerezidentne komercijalne banke po osnovu ugovora o zajmu kojim je finansirana izgradnja poslovnog objekta.

U periodu od 01.01. do 30.09.2013. godine na razini djelatnosti lizinga u Federaciji BiH kao rezultat poslovanja ostvaren je gubitak u iznosu od 1.701 hiljada KM. Tri lizing društva su iskazala negativan finansijski rezultat u iznosu od 5.642 hiljada KM, a tri lizing društva su iskazala pozitivan finansijski rezultat u iznosu od 3.941 hiljada KM.

Ukupni kapital lizing društava je na dan 30.09.2013. godine iznosio 31.890 hiljada KM. U poređenju sa 31.12.2012. godine, navedena pozicija je manja za 16.694 hiljada KM ili 34,36%. Tri lizing društva su iskazala ukupan kapital manji od zakonom propisanog iznosa i ista su pod posebnom pažnjom Agencije te su osnivači lizing društava pokrenuli aktivnosti na dokapitalizaciji istih.

Neposredni nadzor nad poslovanjem lizing društava provode ovlaštena lica Agencije sveobuhvatnim i ciljanim kontrolama - pregledom poslovanja na licu mjesta. Kontrolisanim

lizing društvima nakon konačnosti zapisnika izdaju se nalozi za otklanjanje utvrđenih nezakonitosti i nepravilnosti u cilju unapređenja, zakonitosti, profitabilnosti, solventnosti i sigurnosti u poslovanju.

Nepravilnosti utvrđene neposrednim nadzorom lizing društava u period 01.01. do 30.09.2013. godine odnosile su se uglavnom na unapređenje internih akata kojima se definišu rizici u poslovanju, unapređenje internih akata u segmentu računovodstvene funkcije lizing društava, nepoštivanje ugovornih odredbi od strane lizing društava u kontekstu ugovorenog usklađivanja kamatne stope sa varijabilnim indeksom, nedostatke sistema internih kontrola u segmentu kvaliteta postupanja po internim aktima, nepoštivanje odredbi Zakona o obligacionim odnosima u kontekstu visine zatezne kamate i metodologije izračuna zateznih kamata, dostava neadekvatnih podataka u Centralni registar kredita kod Centralne banke BiH po osnovu otpisanih potraživanja i izbjegavanje prometa preko blokiranih računa dužnika.

U podatke iskazane u Informaciji na dan 30.09.2013. godine nisu uključeni podaci lizing društva kojem je oduzeta dozvola za obavljanje poslova lizinga u koliko nije drugačije naznačeno.

II POSLOVNE PERFORMANSE LIZING SEKTORA U FEDERACIJI BIH

1. STRUKTRA LIZING SEKTORA

1.1. Status, broj i poslovna mreža

Šest lizing društava registrovanih u Federaciji BiH na dan 30.09.2013. godine obavlja poslove lizinga u 20 podružnica, od kojih se 16 podružnica nalazi u Federaciji BiH i 4 podružnice u Republici Srpskoj, dok je do 30.06.2013. godine poslove lizinga obavljalo 7 lizing društava. Do smanjenog broja lizing društava je došlo usljed oduzimanja dozvole za obavljanje poslova lizinga jednom lizing društvu od strane Agencija u trećem kvartalu 2013. godine.

Dozvolu za obavljanje poslova lizinga posjeduju sljedeća lizing društva:

1. ASA Aleasing d.o.o. Sarajevo,
2. NLB Leasing d.o.o. Sarajevo,
3. Raiffeisen Leasing d.o.o. Sarajevo,
4. S-Leasing d.o.o. Sarajevo,
5. UniCredit Leasing d.o.o. Sarajevo i
6. VB Leasing d.o.o. Sarajevo.

Napominjemo da je u prvom kvartalu 2010. godine Agencija licencirala osam lizing društava. U poređenju sa stanjem na dan 31.12.2012. godine, u toku trećeg kvartala 2013. godine nije bilo promjena u broju registrovanih podružnica.

1.2. Struktura vlasništva

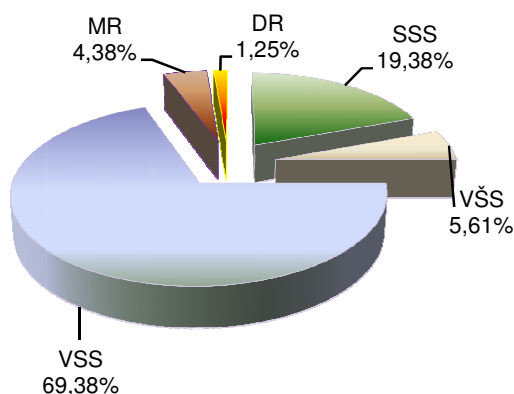
U toku trećeg kvartala 2013. godine kod jednog lizing društva došlo je do povećanja vlasničkog udjela domaće banke u osnovnom kapitalu lizing društva.

Tri lizing društva nalaze se u 100% vlasništvu nerezidentnih pravnih lica, dva lizing društva se nalaze u većinskom vlasništvu (preko 51%) nerezidentnih pravnih lica, dok se jedno lizing društvo nalazi u većinskom vlasništvu rezidentnih pravnih lica. Detaljni podaci o pregledu vlasničke strukture lizing društava dati su u Prilogu 2. Informacije.

1.3. Kadrovska struktura

Na dan 30.09.2013. godine u sektoru lizinga je uposleno 160 zaposlenika, što predstavlja smanjenje od 6 zaposlenika u odnosu na 31.12.2012. godine. Ukupno smanjenje se odnosi na zaposlenike lizing društva kojem je oduzeta dozvola za obavljanje poslova lizinga. Pored navedenog broja zaposlenih, u lizing društvima je na dan 30.09.2013. godine angažovano još 30 radnika putem studentskog servisa i preko organizacija koje posreduju u zapošljavanju, od čega se 57,89% odnosi na zaposlenike jednog lizing društva. U poređenju sa 31.12.2012. godine, broj povremeno uposlenih je smanjen za 23,08%.

Grafikon 1. Kvalifikaciona struktura zaposlenih u sektoru lizinga

Efikasnost zaposlenih prilikom ocjene performansi lizing društva mjeri se putem omjera aktive i broja zaposlenih (aktiva po zaposlenom). Na dan 30.09.2013. godine na nivou sektora lizinga na svakog zaposlenog se odnosi 3.913 hiljada KM aktive (31.12.2012. godine – 4.183 hiljada KM po zaposlenom). Analitički pokazatelji za pojedinačna društva kreću se u rasponu od 2.340 do 5.514 hiljada KM aktive po zaposlenom. Istovremeno, na dan 30.09.2013. godine, u sektoru mikrokreditnih organizacija i fondacija ovaj pokazatelj je iznosio 333 hiljade KM, a u sektoru bankarstva 2.135 hiljada KM aktive po zaposlenom.

2. FINANSIJSKI POKAZATELJI POSLOVANJA

2.1. Bilans stanja

Ukupna bilansna suma lizing društava u Federaciji BiH na dan 30.09.2013. godine je iznosila 626.037 hiljada KM, što je za 68.327 hiljada KM ili 9,84% manje u odnosu na 31.12.2012. godine. Pojedinačno posmatrano, kod dva lizing društva je evidentan porast bilansne sume u ukupnom iznosu od 3.448 hiljada KM, dok je kod četiri društava evidentiran pad bilansne sume u ukupnom iznosu od 46.009 hiljada KM, od čega se 50,66% ili 23.309 hiljada KM odnosi na pad bilansne sume jednog lizing društva.

Na značajno smanjenje bilansne sume je uticalo oduzimanje dozvole za obavljanje poslova lizinga jednom lizing društvu, kod jednog lizing društva došlo je do preuzimanja potraživanja po osnovu ugovora o zajmu kojim je finansirana izgradnja poslovnog objekta od strane nerezidentnog osnivača (nerezidentne komercijalne banke) i jedno lizing društvo je po osnovu odluke vlasnika obustavilo nova finansiranja sa ciljem stabilizacije poslovanja i sanacije postojećih problematičnih plasmana.

Na dva najveća lizing društva (posmatrano po veličini aktive) odnosi se 59,33% od ukupne aktive lizing društava.

U strukturi ukupne aktive lizing društava najznačajnije učešće su imala neto potraživanja po osnovu finansijskog lizinga koja iznose 411.688 hiljada KM ili 65,76% od ukupne aktive sektora lizinga. U poređenju sa 31.12.2012. godine, neto potraživanja po osnovu finansijskog lizinga su manja za 15.935 hiljada KM ili 3,73%, dok su bruto potraživanja po osnovu finansijskog lizinga manja za 34.475 hiljada KM ili 6,54%.

Neto potraživanja po osnovu zajma su na dan 30.09.2013. godine iznosila 76.246 hiljada KM ili 12,18% od iznosa ukupne aktive sektora lizinga. U odnosu na 31.12.2012. godine, neto potraživanja po osnovu zajma su smanjena za 30.023 hiljada KM ili 28,25%.

Iskazano stanje bilansne pozicije novac i novčani ekvivalenti na dan 30.09.2013. godine je iznosilo 30.772 hiljada KM, što je za 15.856 hiljada KM ili 106,30% više u odnosu na 31.12.2012. godine. Učešće navedene pozicije u ukupnoj aktivi se povećalo sa 2,15%, koliko je iznosilo na kraju 2012. godine, na 4,92% koliko je iznosilo na dan 30.09.2013. godine, što ukazuje na povećanu likvidnost sektora u cjelini i povećanje kreditnog potencijala lizing društava.

Neto vrijednost osnovnih sredstava finansiranih putem operativnog lizinga na dan 30.09.2013. godine je iznosila 25.351 hiljada KM i za 4.341 hiljada KM ili 14,62% je manja u odnosu na 31.12.2012. godine. Pojedinačno posmatrano, kod svih lizing društava je evidentirano smanjenje neto vrijednosti osnovnih sredstava finansiranih putem operativnog lizinga.

U Tabeli 2. Informacije prikazani su podaci neto bilansnih pozicija aktive po izvještajnim periodima.

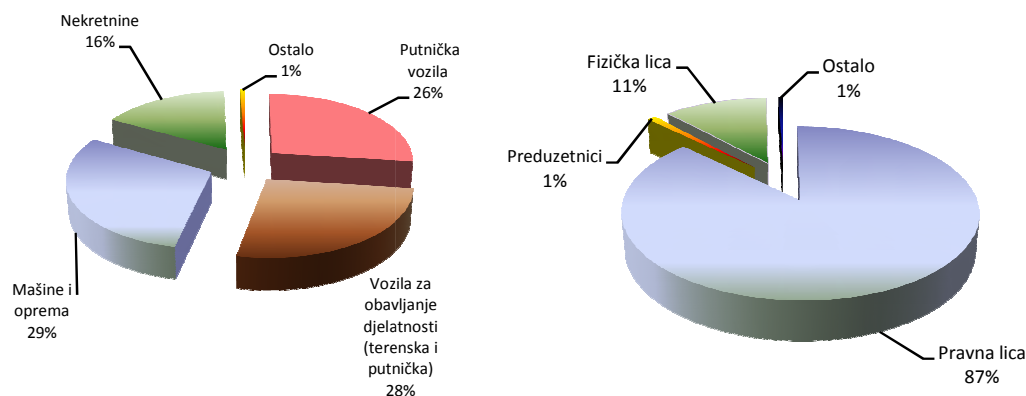
Tabela 2. Struktura neto bilansnih pozicija aktive

(000 KM)

Bilansne pozicije	31.12.2012	% učešće u aktivi	30.09.2013	% učešće u aktivi	30.09.2013 / 31.12.2012
Finansijski lizing	427.623	61,58%	411.688	65,76%	-3,73%
Operativni lizing	29.692	4,29%	25.351	4,05%	-14,62%
Zajam	106.269	15,30%	76.247	12,18%	-28,25%
Ostala aktiva	130.780	18,83%	112.751	18,01%	-13,79%
Ukupna aktiva	694.364	100,00%	626.037	100,00%	-9,84%

U strukturi potraživanja prema korisniku lizinga i predmetu lizinga nije bilo značajnijih promjena u odnosu na prethodne izvještajne periode.

Grafikon 2. Struktura potraživanja po osnovu finansijskog lizinga prema predmetu i korisniku lizinga na dan 30.09.2013. godine

U strukturi bilansne sume finansijskog sektora koji nadzire Agencija, na sektor lizinga se odnosi 3,84% od ukupne bilansne sume, dok se na bankarski sektor odnosi 93,20% i 2,96% na mikrokreditni sektor.

2.1.1. Kvalitet aktive

Prema podacima iz izvještaja lizing društava, rezerve za gubitke po finansijskom lizingu na dan 30.09.2013. godine iskazane su u iznosu od 18.721 hiljada KM, što predstavlja smanjenje za 5.882 hiljada KM ili 23,91% u odnosu na 31.12.2012. godine. Pojedinačnom analizom bilansnih pozicija rezerve za gubitke konstatovano je da je osnovni uzrok smanjenja formiranih rezervi za gubitke činjenica da su pojedina lizing Društva dospjela nenaplaćena

potraživanja po osnovu finansijskog lizinga preko 360 dana evidentirala u vanbilansnim evidencijama.

Posmatrano po kategorijama kašnjenja dospjelih nenaplaćenih potraživanja, evidentno je smanjenje rezervi za gubitke po svim kategorijama kašnjenja u poređenju sa 31.12.2012. godine, izuzev u kategoriji 60-90 dana kašnjenja (Tabela 3. Informacije).

Pojedinačno posmatrano, na dva najveća lizing društva (posmatrano po veličini aktive) se odnosi 54,72% formiranih rezervi za gubitke. Kod dva lizing društva je evidentiran porast formiranih rezervi za gubitke u odnosu na 31.12.2012. godine u ukupnom iznosu od 1.845 hiljada KM.

Tabela 3. Uporedni prikaz formiranih rezervi za finansijski lizing po kategorijama kašnjenja

(000 KM)

Dani kašnjenja	Ukupne rezerve 31.12.2012	Ukupne rezerve 30.09.2013	% promjene
0-60	552	421	-23,65%
60-90	649	697	7,41%
90-180	4.383	2.787	-36,42%
preko 180	16.280	14.816	-8,99%
preko 360	2.739	0	-100,00%
UKUPNO	24.603	18.721	-23,91%

U strukturi formiranih rezervi za gubitke po ugovorima finansijskog lizinga, 14.816 hiljada KM ili 79,14% se odnosi na rezerve za gubitke formirane po osnovu potraživanja od čijeg je dospijeca proteklo preko 180 dana.

Rezerve za zajmove na dan 30.09.2013. godine su iznosile 4.319 hiljade KM i povećane su za 399 hiljada KM ili 10,18% u odnosu na 31.12.2012. godine, kada su rezerve za zajmove iznosile 3.920 hiljada KM. Od ukupnog iznosa formiranih rezervi za zajmove na dan 30.09.2013. godine, 4.286 hiljada KM ili 99,26% se odnosi na rezerve formirane od strane jednog lizing društva za potraživanja od supsidijarnih lica.

Ukupan iznos otpisanih potraživanja po finansijskom lizingu i zajmu na dan 30.09.2013. godine je iznosio 73.992 hiljada KM i veći je za 7.935 hiljada KM ili 12,01% u odnosu na 31.12.2012. godine. Od ukupno iskazanog iznosa otpisanih potraživanja, 37.421 hiljada KM ili 52,51% se odnosi na otpise formirane od strane jednog lizing društva. Uvidom u strukturu otpisanih potraživanja konstatovano je da je u tri kvartala 2013. godine vanbilansno evidentirano novih potraživanja u iznosu od 10.197 hiljada KM, od čega se 7.323 hiljada KM ili 71,82% odnosi na otpise formirane od strane dva lizing društva.

Posmatrano u istom periodu, po osnovu naplate vanbilansnih potraživanja je evidentiran iznos od 1.227 hiljadu KM, što ukazuje na činjenicu da je naplata otpisanih potraživanja u lizing društvima otežana, obzirom da kriteriji za odobravanje istih nisu bili adekvatni ili nisu bile ispoštovane interno definisane politike i procedure koje se odnose proces odobravanja finansiranja (nefunkcionisanje sistema internih kontrola).

Tržišna vrijednost izuzetih predmeta lizinga na dan 30.09.2013. godine, usljed raskida lizing ugovora sa korisnikom lizinga ili istekom ugovora kod kojih nije ugovoren otkup predmeta lizinga, iznosila je 39.087 hiljada KM i veća je za 5.663 hiljade KM ili 16,94% u odnosu na 31.12.2012. godine.

Tabela 4. Broj i vrijednost izuzetih predmeta lizinga

(000 KM)

Red. Broj	VRSTA PREDMETA LIZINGA	31.12.2012		30.09.2013	
		Broj jedinica	Procijenjena tržišna vrijednost predmeta lizinga	Broj jedinica	Procijenjena tržišna vrijednost predmeta lizinga
1.	Putnička vozila	62	771	63	1.132
2.	Vozila za obavljanje djelatnosti (terenska i putnička)	29	507	30	731
3.	Mašine i oprema	27	5.962	15	11.724
4.	Nekretnine	20	26.181	20	25.309
5.	Šinska vozila, plovni i vazduhoplovni objekti	1	3	1	3
6.	Aparati za domaćinstvo	0	0	0	0
7.	Ostalo	0	0	8	188
Ukupno		139	33.424	137	39.087

Pojedinačno posmatrano, 36.483 hiljada KM ili 93,34% vrijednosti predmeta lizinga koji su u posjedu lizing društava se odnosi na dva lizing društva.

Od ukupno iskazanog iznosa procjenjene vrijednosti izuzetih predmeta lizinga na dan 30.09.2013. godine, 64,75% se odnosi na nekretnine (poslovni objekti) po kojima su lizing društva ušla u posjed iz razloga nepoštivanja ugovornih obaveza od strane korisnika lizinga. Ukupan iznos navedene pozicije se odnosi na dva lizing društva, od čega se 99,80% ili 25.259 hiljada KM odnosi na vrijednost izuzetih nekretnina jednog lizing društva. Trenutna tržišna situacija i neadekvatni kriteriji odobravanja finansiranja uzrokuju otežanu prodaju ili novo finansiranje preuzetih nekretnina, naročito ukoliko se uzme u obzir i činjenica da su preuzete nekretnine uglavnom poslovno-proizvodni objekti.

Na dan 30.09.2013. godine, na evidenciji izuzetih (prijevremena vraćenih) predmeta lizinga ili predmeta lizinga koji su vraćeni redovnim istekom lizing ugovora kod kojih nije ugovoren otkup predmeta lizinga iskazano je ukupno 137 predmeta lizinga, što predstavlja smanjenje od 1,44% u odnosu na 31.12.2012. godine.

2.1.2. Struktura plasmana prema predmetu i vrsti lizinga

Vrijednost novozaključenih ugovora finansijskog i operativnog lizinga u periodu od 01.01. do 30.09.2013. godine je iznosila 144.938 hiljada KM i za 13.295 hiljada KM ili 8,40% je manje u odnosu na isti period prethodne godine. Broj novozaključenih ugovora iznosi 3.213, što je za 23,43% manje u odnosu na isti period prethodne godine.

Prosječna vrijednost ugovora za tri kvartala 2013. godine je iznosila 45 hiljada KM i veća je u odnosu na prosječnu vrijednost ugovora u istom periodu prošle godine kada je iznosila 38 hiljada KM.

Od ukupno ostvarene vrijednosti novozaključenih ugovora, 138.513 hiljada KM ili 95,57% se odnosi na ugovore finansijskog lizinga sa prosječnom (ponderisanom) nominalnom kamatnom stopom od 6,83% i ponderisanom efektivnom kamatnom stopom od 9,24%.

U Tabeli 5. Informacije su prikazani uporedni pokazatelji novih finansiranja po predmetu lizinga i vrsti ugovora.

Tabela 5. Struktura iznosa finansiranja po predmetu lizinga za prva tri kvartala 2012. i 2013. godine

(000 KM)

	30.09.2012. godine			30.09.2013. godine		
	Finansijski lizing	Operativni lizing	UKUPNO	Finansijski lizing	Operativni lizing	UKUPNO
Vozila	105.704	9.776	115.480	98.606	6.374	104.980
Oprema	36.200	790	36.990	37.076	51	37.127
Nekretnine	5.631	0	5.631	2.476	0	2.476
Ostalo	132	0	132	355	0	355
UKUPNO	147.667	10.566	158.233	138.513	6.425	144.938

U ukupan iznos novih finansiranja ostvaren u periodu od 01.01. do 30.09.2013. godine uključen je i iznos finansiranja koje je ostvarilo lizing društvo sa sjedištem u Republici Srpskoj putem poslovnica na području Federacije BiH (navedeno društvo veći dio poslovnih aktivnosti ostvaruje u Federaciji BiH). Uključeni su i podaci o iznosima finansiranja koje je lizing društvo, kojem je oduzeta dozvola za obavljanje poslova lizinga, ostvarilo do 31.07.2013. godine.

Napominjemo da je jedno lizing društvo po osnovu odluke vlasnika obustavilo nova finansiranja sa ciljem stabilizacije poslovanja i sanacije postojećih problematičnih plasmana.

U strukturi novih plasmana prema vrsti korisnika lizinga dominiraju plasmani prema pravnim licima (90% od ukupnog iznosa finansiranja u toku tri kvartala 2013. godine). Kao jedan od bitnih razloga je činjenica da je finansiranje putem lizinga za fizička lica nepovoljnije u odnosu na kreditne plasmane iz razloga obaveze plaćanja PDV-a na kamatu, što predstavlja dodatni trošak klijentima koji nisu PDV obveznici.

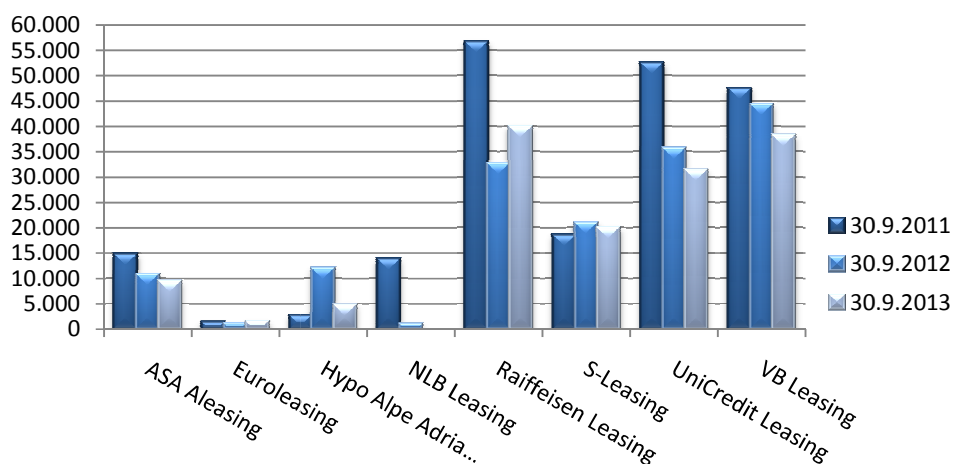
Ukupna vrijednost novozaključenih ugovora finansijskog i operativnog lizinga u toku trećeg kvartala 2013. godine je iznosila 46.512 hiljada KM i manja je za 9.516 hiljada KM ili 16,98% u odnosu na vrijednost novozaključenih ugovora u toku drugog kvartala 2013. godine, a veća je u odnosu na vrijednost novozaključenih ugovora u prvom kvartalu za 4.114 hiljade KM ili 9,70%.

Istovremeno, broj novozaključenih ugovora u trećem kvartalu je manji za 21,85% u odnosu na drugi kvartal 2013. godine, dok je broj novozaključenih ugovora u odnosu na prvi kvartal veći za 0,10%.

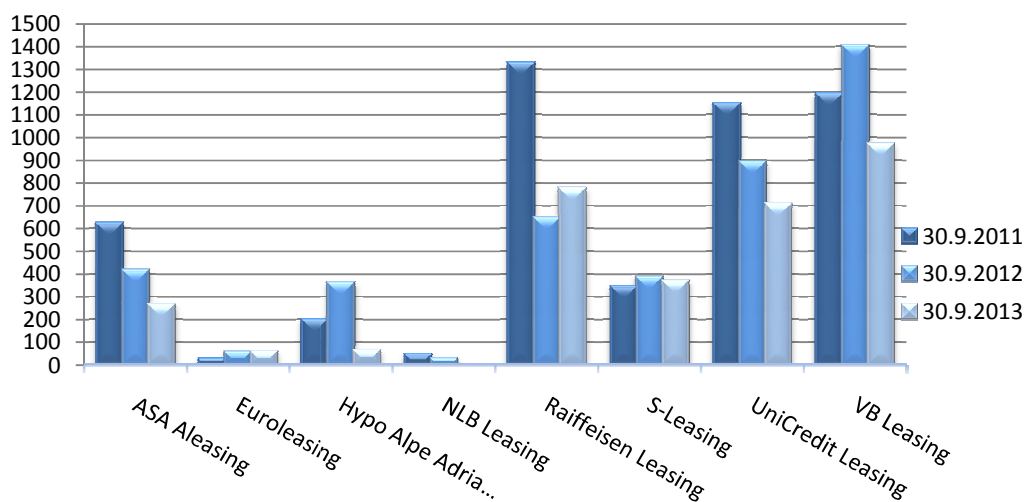
2.1.3. Tržišno učešće prema finansijskom volumenu i broju ugovora

Uporedni prikaz pojedinačnog tržišnog učešća prema ukupnom volumenu i broju novozaključenih ugovora finansijskog i operativnog lizinga je iskazano u Grafikonima 3. i 4. Informacije.

Grafikon 3. Tržišno učešće prema volumenu (u 000 KM)

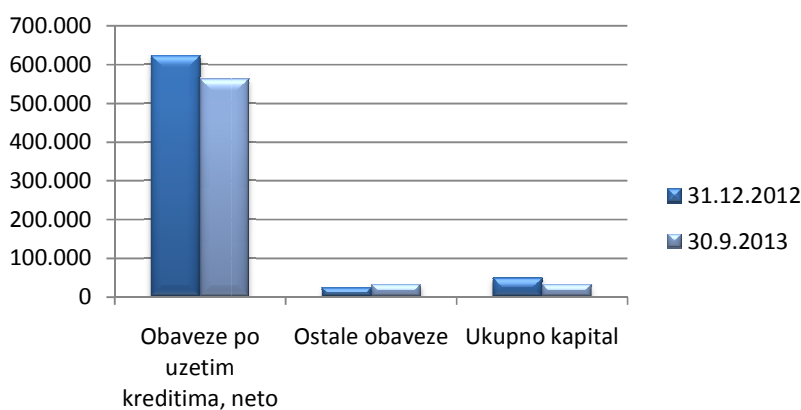
Grafikon 4. Tržišno učešće prema broju ugovora

2.2. Struktura pasive

Obaveze po uzetim kreditima na 30.09.2013. godine i dalje predstavljaju dominantnu poziciju u strukturi ukupne pasive lizing društava (89,75% od iznosa ukupne pasive). Na dan 31.12.2012. godine na obaveze po uzetim kreditima se odnosilo 89,67% od iznosa ukupne pasive.

Grafikon 5. Struktura pasive – uporedni podaci (000 KM)

Ukupne obaveze po kreditima na dan 30.09.2013. godine iznose 561.845 hiljada KM i smanjene su za 60.758 hiljada KM ili 9,76% u odnosu na 31.12.2012. godine. Od ukupnog iznosa obaveza po uzetim kreditima, 527.167 hiljada KM ili 84,21% se odnosi na dugoročne obaveze.

U strukturi izvora finansiranja, na zaduženja komercijalnih stranih i domaćih banaka koje uglavnom pripadaju grupacijama kojima lizing društva pripadaju se odnosi 55,76% od ukupnih kreditnih zaduženja, dok se 19,12% odnosi na direktna zaduženja od osnivača i 25,12% se odnosi na zaduženja od evropskih banaka (EIB, EBRD, CEDB i DEG). Sredstva od ovih banaka su po prirodi namjenska i uglavnom se odnose na razvoj srednjih i malih preduzeća, a obezbjeđena su bankarskim garancijama izdatim od strane matičnih banaka ili njihovih holding kompanija.

Ukupna ponderisana nominalna kamatna stopa koju lizing društva plaćaju na izvore sredstava u periodu od 01.01. do 30.09.2013. godine je 2,81% na godišnjem nivou (kamatna stopa izračunata na bazi prosječnog stanja uzetih kredita i kamatnog rashoda u posmatranom periodu) i ista je na nivou prethodnih perioda u poslovnoj 2013. godini. Navedeno je uzrokovano činjenicom da su kamatne stope na izvore sredstava lizing društava uglavnom vezane za varijabilni indeks EURIBOR čija je vrijednost za tri kvartala 2013. godine na niskom nivou (vrijednost 3M EURIBOR-a na dan 01.01.2013. godine 0,188%, na 30.06.2013. godine 0,222% i 30.09.2013. godine 0,225%).

Ukupni kapital lizing društava je na dan 30.09.2013. godine iznosio 31.890 hiljada KM. U poređenju sa 31.12.2012. godine, navedena pozicija je manja za 16.694 hiljada KM ili 34,36%. Smanjenje je nastalo usljed činjenice da je jednom lizing Društvu koje je imalo značajan iznos kapitala oduzeta dozvola za obavljanje poslova lizinga, kao i usljed činjenice da je sektor iskazao gubitak u poslovanju. Tri lizing društva su iskazala ukupan kapital manji od zakonom propisanog iznosa od 250 hiljada KM. Ista su pod posebnom pažnjom Agencije i dokapitalizacija istih je izvjesna u toku četvrtog kvartala 2013. godine.

2.3. Profitabilnost

Na nivou sektora lizinga u periodu od 01.01. do 30.09.2013. godine ostvaren je gubitak u iznosu od 1.701 hiljade KM. U istom periodu prethodne poslovne godine na nivou sektora ostvaren je gubitak u iznosu od 21.237 hiljada KM. Analizom pojedničanih poslovnih rezultata lizing društava konstatovano je da je iskazani gubitak nastao usljed usklađivanja knjigovodstvene vrijednosti izuzetih predmeta lizinga sa tržišnom (fer) vrijednosti, kao i usljed novih otpisa potraživanja po lizing ugovorima.

Pojedinačno posmatrano, tri lizing društva su iskazala negativan finansijski rezultat u iznosu od 5.642 hiljada KM, dok su preostala tri lizing društva iskazala pozitivan finansijski rezultat u iznosu od 3.941 hiljada KM.

Prihod od kamata na dan 30.09.2013. godine je iznosio 29.106 hiljada KM. Navedena pozicija je za 9.520 hiljada KM ili 24,65% manja u odnosu na isti period prethodne godine. Ukoliko se posmatraju pojedinačne pozicije prihoda od kamata, pozicija prihoda po osnovu kamata iz finansijskog lizinga je iznosila 22.263 hiljada KM i za 3.664 hiljada KM ili 14,13% je manja u odnosu na isti period prethodne poslovne godine. Razlog smanjenja prihoda se može obrazložiti smanjenim poslovnim aktivnostima i niskim iznosom varijabilnog indeksa za koji su vezani plasmani lizing društava (EURIBOR). Pozicija ostalih prihoda po kamati je smanjena u odnosu na isti period prethodne godine za 5.886 hiljade KM ili 51,59%. U navedenoj poziciji dominira kamatni prihod po osnovu odobrenih zajmova, čiji je volumen značajno manji u odnosu na isti period prethodne godine, što je uzrokovalo i smanjenje ukupnog kamatnog prihoda.

Rashodi po osnovu kamata su iznosili 12.427 hiljada KM, što je za 6.822 hiljada KM ili 35,44% manje u odnosu na isti period prethodne poslovne godine. Razlog smanjenja kamatnog rashoda je značajno niži iznos kreditnih zaduženja usljed smanjene kreditne aktivnosti lizing društava i nizak nivo varijabilnog indeksa za koji su vezani izvori sredstava lizing društava (EURIBOR).

Ukupan neto prihod od kamata iskazan za period od 01.01. do 30.09.2013. godine je iznosio 16.679 hiljada KM, što predstavlja smanjenje od 2.698 hiljada KM ili 13,92% u odnosu na isti period prethodne poslovne godine.

Kategorija operativnih prihoda je u poređenju sa istim periodom prethodne godine manja za 14.155 hiljada KM ili 37,94%.

U okviru kategorije rashoda, troškovi rezervi za gubitke u tekućoj godini su iznosili 7.058 hiljada KM i manji su za 34.636 hiljada KM ili 83,07% u odnosu na prethodni period iste godine. Uzrok smanjenja navedene pozicije je činjenica da su lizing društva u prethodnoj poslovnoj godini evidentirala značajne rezerve za gubitke po osnovu potraživanja po finansijskom lizingu i zajmu kao i značajan iznos otpisanih potraživanja, što je uticalo na poziciju troškova rezervi za gubitke. Uporedbe radi, u istom periodu prošle godine (30.09.2012. godine) novi otpisi su iznosili 23.852. hiljade KM, dok su u tekućoj godini iznosili 10.197 hiljada KM.

2.4. Ponderisana nominalna i efektivna kamatna stopa i prigovori korisnika lizing usluga

2.4.1. Ponderisane nominalne i efektivne kamatne stope

Efektivna kamatna stopa predstavlja stvarnu relativnu cijenu ugovora o lizingu izraženu na godišnjem nivou i iskazuje se u skladu sa Odlukom o jedinstvenom načinu i metodi izračuna i iskazivanja efektivne kamatne stope za ugovore o finansijskom lizingu.

Ukupna prosječna nominalna kamatna stopa za ugovore finansijskog lizinga zaključene u periodu 01.01. do 30.09.2013. godine je iznosila 6,23% za kratkoročne i 6,85% za dugoročne ugovore, dok je efektivna kamatna stopa za kratkoročne ugovore iznosila 9,77%, a za dugoročne 9,22% na godišnjem nivou. Ukupna ponderisana nominalna kamatna stopa za navedeni period je iznosila 6,83%, a efektivna 9,24% na godišnjem nivou. U poređenju sa istim periodom prethodne poslovne godine, iskazana je ponderisana nominalna kamatna stopa od 7,49% i efektivna 10,22% na godišnjem nivou, što ukazuje na smanjenje kamatnih stopa po ugovorima finansijskog lizinga.

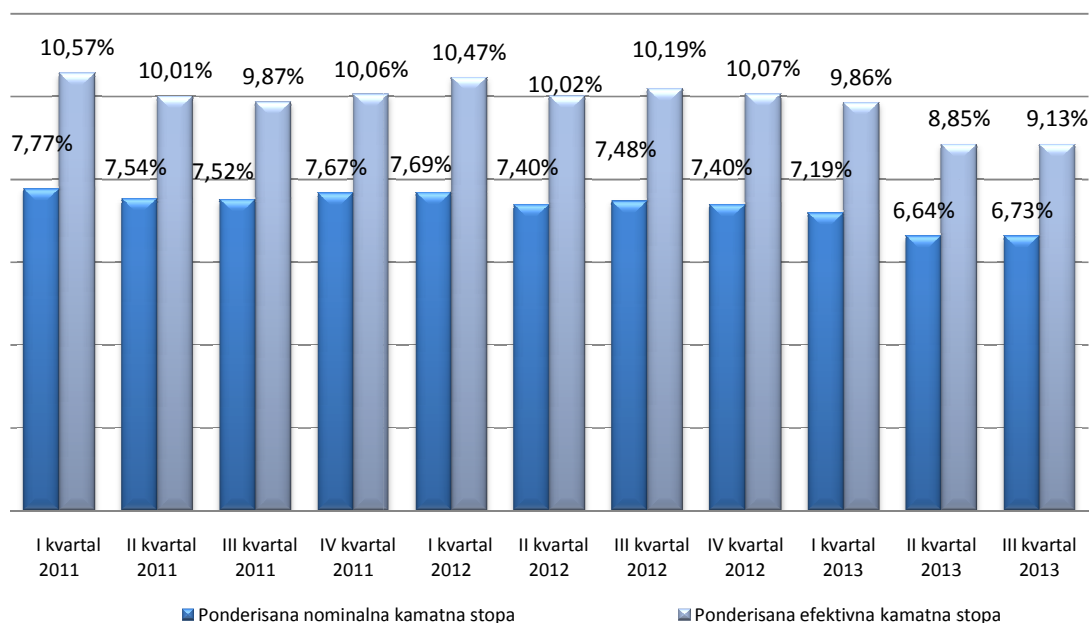
U Tabeli 6. Informacije iskazani su podaci o iznosu finansiranja, nominalnoj i efektivnoj kamatnoj stopi za ugovore finansijskog lizinga zaključene u periodu 01.01. – 30.09.2013. godine.

Tabela 6. Prosječna nominalna i efektivna kamatna stopa za ugovore finansijskog lizinga zaključene u periodu 01.01. – 30.09.2013. godine

Redn i broj	OPIS	Broj ugovora	Iznos finansiranja u (000) KM	Ponderisana nominalna kamatna stopa	Ponderisana efektivna kamatna stopa
1.	Kratkoročni lizing ugovori prema predmetu lizinga:	138	3.703	6,23%	9,77%
a.	putnička vozila	99	2.141	6,57%	10,32%
b.	vozila za obavljanje djelatnosti (terenska i putnička)	23	728	5,59%	9,32%
c.	mašine i oprema	16	834	5,92%	8,73%
1.1.	Kratkoročni lizing ugovori prema korisniku lizinga:	138	3.703	6,23%	9,77%
a.	pravna lica	114	3.378	6,09%	9,34%
b.	preduzetnici	3	56	8,95%	15,74%
c.	fizička lica	21	269	7,40%	13,85%
2.	Dugoročni lizing ugovori prema predmetu lizinga:	2.874	134.810	6,85%	9,22%
a.	putnička vozila	1.511	40.065	7,17%	9,83%
b.	vozila za obavljanje djelatnosti (terenska i putnička)	958	55.672	6,69%	9,01%
c.	mašine i oprema	384	36.242	6,66%	8,92%
d.	nekretnine	8	2.476	7,53%	8,06%
e.	ostalo	13	355	8,22%	11,22%
2.1.	Dugoročni lizing ugovori prema korisniku lizinga:	2.874	134.810	6,85%	9,22%
a.	pravna lica	2.277	121.342	6,81%	9,14%
b.	preduzetnici	74	2.132	7,23%	9,93%
c.	fizička lica	523	11.336	7,15%	9,96%
	UKUPNO	3.012	138.513	6,83%	9,24%

Trend smanjenja nominalnih i efektivnih kamatnih stopa u 2013. godini u odnosu na 2012. godinu je evidentan i u slučaju posmatranja ponderisanih nominalnih i efektivnih kamatnih stopa na kvartalnom nivou, a što je uzrokovano smanjenjem varijabilnog indeksa (EURIBOR) za koji su vezane ulazne i izlazne kamatne stope.

Grafikon 6 . Pregled prosječnih ponderisanih nominalnih i efektivnih kamatnih stopa za ugovore o finansijskom lizingu po kvartalima u toku 2011., 2012. i 2013. godine

Prethodno iskazane nominalne kamatne stope (na polugodišnjem i kvartalnom nivou) predstavljaju ugovorenu nominalnu kamatnu stopu između lizing društva i korisnika lizinga u trenutku potpisa lizing ugovora, dok prethodno iskazane efektivne kamatne stope predstavljaju diskontne stope kojom se na godišnjem nivou izjednačava sadašnja vrijednost svih budućih i postojećih obaveza dogovorenih između lizing društva i korisnika lizinga.

Značajna razlika između nominalne i efektivne kamatne stope je posljedica PDV-a na kamatu, koji je obavezan dio ugovora o finansijskom lizingu i koji se plaća unaprijed od strane korisnika lizinga, kreiranje ugovora finansijskog lizinga sa otkupnom vrijednošću, kao i dodatni troškovi lizing aranžmana koji su često sastavni dio mjesečne najamnine lizing ugovora.

2.4.2. Prigovori korisnika lizing usluga

Kontrola postupanja po Odluci o uslovima i načinu postupanja lizing društva po prigovoru korisnika lizing usluga u cilju zaštite prava i interesa korisnika lizinga obavlja se od drugog kvartala 2012. godine.

U periodu od 01.01. do 30.09.2013. godine u izvještajima dostavljenim Agenciji evidentirana su ukupno 93 prigovora od strane korisnika lizinga usluga, od čega je pozitivno rješениh 26 prigovora ili 28% od ukupnog broja dostavljenih prigovora, dok je negativno rješениh 54 ili 58,10% od ukupnog broja prigovora korisnika lizinga.

U ukupnom broju dostavljenih prigovora u tri kvartala 2013. godine, na jedno lizing društvo se odnosi 49 prigovora ili 52,69% od ukupno iskazanih prigovora korisnika lizing usluga. Tri lizing društva u toku trećeg kvartala 2013. godine nisu imala prigovora od strane korisnika lizinga usluga. Detaljan prikaz strukture i broja prigovora za drugi i treći kvartal iskazan je u Tabeli 7. Informacije.

Tabela 7. Struktura prigovora korisnika lizing usluga za drugi i treći kvartal 2013. godine

Red. broj	Status prigovora	30.06.2013. godine				30.09.2013. godine			
		Fizička lica	Pravna lica	Ukupno II kvartal	Učešće u strukturi %	Fizička lica	Pravna lica	Ukupno III kvartal	Učešće u strukturi %
1.	Pozitivno riješen prigovor	1	6	7	30,40%	2	5	7	19,40%
2.	Negativno riješen prigovor	3	9	12	52,20%	7	14	21	58,30%
3.	Prigovor u procesu obrade	2	1	3	13,00%	0	7	7	19,40%
4.	Prigovor u procesu obrade duže od 30 dana	0	1	1	4,30%	0	0	0	0,00%
5.	Primljen zahtjev Agencije za izjašnjenje	0	0	0	0,00%	0	1	1	2,8%
UKUPNO		6	17	23	100,00%	9	27	36	100,00%

III ZAKLJUČCI I PREPORUKE

Prema pokazateljima poslovanja lizing društava u Federaciji BiH sa 30.09.2013. godine može se zaključiti da je poslovanje lizing društava u periodu od 01.01. do 30.09.2013. godine u Federaciji BiH sa silaznim trendom u odnosu na isti period prethodne poslovne godine.

Kod pojedinih lizing društava su još uvijek prisutne poteškoće poslovanja koje proizilaze iz naplate postojećih potraživanja koja su nastala u prethodnim periodima.

Uticaj krize na realni sektor je evidentan, a posljedice će se i u narednom periodu neminovno odražavati i na ekonomsko okruženje u kome posluju lizing društva.

U okviru svojih nadležnosti vezanih za nadzor lizing društava Agencija se rukovodi načelima transparentnosti, izgradnje povjerenja kod lizing društava, kao i adekvatne zaštite korisnika finansijskih usluga finansiranih putem lizinga s ciljem ostvarivanja finansijske stabilnosti pojedinog lizing društva i djelatnosti lizinga na nivou Federacije BiH.

Agencija će se u narednom periodu fokusirati na sljedeće aspekte:

- nastaviti kontinuiran nadzor lizing društava posrednim i neposrednim kontrolama,

- insistirati na kapitalnom jačanju lizing društava i internom definisanju parametara zaštite kapitala i kapitalne adekvatnosti,
- dopunjavanje podzakonske regulative za lizing sektor koja se odnosi na djelovanje i poslovanje lizing društava,
- zaštita korisnika lizing usluga sa ciljem ostvarivanja finansijske stabilnosti lizing sektora u cjelini,
- praćenje aktivnosti lizing društava na sprječavanju pranja novca i finansiranja terorizma i unaprijeđivati saradnju sa drugim nadzornim i kontrolnim institucijama,
- daljnje unapređenje informacionog sistema koji će na osnovu izvještaja lizing društava omogućiti rano upozoravanje i preventivno djelovanje u otklanjanju slabosti u poslovanju lizing društava,
- unapređenje strukture i kvaliteta podataka u Centralnom registru kredita kod Centralne banke BiH,
- nastaviti permanentnu edukaciju i stručno osposobljavanje kadrova i
- unapređivati saradnju sa Udruženjem lizing društava u BiH, u smislu pružanja stručne pomoći u primjeni zakonske i podzakonske regulative lizing društava kao i prijedloga izmjena zakonskih propisa.

Pored navedenog, do kraja 2013. godine se očekuje usvajanje Zakona o zaštiti potrošača. Agencija će redovnim kontrolama pratiti postupanje lizing društava po navedenom zakonu.

U narednom periodu lizing društva trebaju dodatno da se fokusiraju na kontrolu dospjelih a nenaplaćenih potraživanja, odnosno najveću pažnju treba posvetiti nekvalitetnim plasmanima i poduzimanju aktivnosti na unapređenju sistema naplate dospjelih nenaplaćenih potraživanja.

Aktivnosti lizing društava trebaju biti usmjerene na:

- kapitalno jačanje i definisanje parametara zaštite kapitala i kapitalne adekvatnosti,
- unapređenju politika i procedura u upravljanju rizicima kojima su izložena lizing društva u svom poslovanju,
- uspostavljanje sistema internih kontrola i funkciju interne revizije kao neovisne u izvršavanju svojih zadataka,
- unapređenje informatičke podrške u cilju adekvatnijih računovodstvenih evidencija i kvalitetnijeg izvještavanja,
- unapređenje u kontekstu zaštite korisnika lizing usluga,
- primjene praksi odgovornog finansiranja,
- detaljnije informisanje klijenata o proizvodima koje lizing društva nude u cilju boljeg razumjevanja i ozbiljnijeg pristupa finansiranju putem lizinga i
- redovno, ažurno i tačno dostavljanje podataka Centralnom registru kredita kod Centralne banke.

Broj: U.O.-02V-11/13
Sarajevo, 12.12.2013. godine

IV PODZAKONSKI AKTI AGENCIJE ZA POSLOVANJE LIZING DRUŠTAVA

Na osnovu Zakona o lizingu, izdavanje dozvola za osnivanje kao i poslovanje lizing društava detaljno je uređeno podzakonskim aktima Agencije, odnosno odlukama usvojenim od strane Upravnog odbora Agencije (objavljenim u “Službenim novinama Federacije Bosne i Hercegovine” broj: 46/09, 46/11, 48/12 i 110/12), kao i uputstvima usvojenim od strane Direktora Agencije.

Odluke Agencije kojima je definisano osnivanje-izdavanje dozvola za rad i poslovanje lizing društava su:

1. Odluka o uslovima i postupku za izdavanje i oduzimanje dozvole za obavljanje poslova lizinga,
2. Odluka o uslovima i postupku za izdavanje i oduzimanje saglasnosti lizing društvu,
3. Odluka o minimalnim standardima aktivnosti lizing društava na sprečavanju pranja novca i finansiranja terorističkih aktivnosti,
4. Odluka o jedinstvenom načinu i metodu obračuna i iskazivanju efektivne kamatne stope za ugovor o finansijskom lizingu,
5. Odluka o jedinstvenom načinu i metodu obračuna i iskazivanja lizing naknade po ugovoru o operativnom lizingu,
6. Odluka o obliku i sadržaju izvještaja koje lizing društva dostavljaju Agenciji za bankarstvo Federacije BiH i rokovima izvještavanja,
7. Odluka o minimalnoj visini i načinu formiranja, upravljanja i održavanja rezervi za gubitke i upravljanje rizicima lizing društava,
8. Odluka o nadzoru lizing društava,
9. Odluka o naknadama koje lizing društva plaćaju Agenciji za bankarstvo Federacije BiH,
10. Odluka o uslovima i načinu postupanja lizing društva po prigovoru korisnika lizing usluga,
11. Uputstvo za primjenu Odluke o jedinstvenom načinu i metodu obračuna i iskazivanju efektivne kamatne stope za ugovor o finansijskom lizingu i
12. Uputstvo za izradu izvještaja lizing društava.

Broj: U.O.02V-11/13
Sarajevo: 12.12.2013. godine

PRILOZI

Prilog 1. Osnovni podaci o lizing društvima na dan 30.09.2013. godine

Redni broj	Naziv lizing društva	Adresa i sjedište	Direktor	Telefon	Datum izdavanja FBA licence	Broj zaposlenika	Web adresa
1.	ASA Aleasing d.o.o. Sarajevo	Bulevar Meše Selimovića 16, Sarajevo	Alma Kadrić	+ 387 33 771 222	22.03.2010	15	www.asa-aleasing.ba
2.	NLB Leasing d.o.o. Sarajevo	Trg Solidarnosti 2a, Sarajevo	Dalida Međedović	+ 387 33 789 345	19.03.2010	10	www.nlbleasing.ba
3.	Raiffeisen Leasing d.o.o. Sarajevo	Danijela Ozme 3, Sarajevo	Belma Sekavić - Bandić	+ 387 33 254 354	19.01.2010	56	www.rlbh.ba
4.	S-Leasing d.o.o. Sarajevo	Zmaja od Bosne 7 Sarajevo	Elma Hošo	+ 387 33 565 850	11.02.2010	13	www.s-leasing.ba
5.	UniCredit Leasing d.o.o. Sarajevo	Džemala Bijedića 2, Sarajevo	Denis Silajdžić	+ 387 33 721 750	16.03.2010	30	www.unicreditleasing.ba
6.	VB Leasing d.o.o. Sarajevo	Fra Anđela Zvizdovića 1, Sarajevo	Slobodan Vujić	+ 387 33 276 280	12.01.2010	36	www.vbleasing.ba
					UKUPNO	160	

Prilog 2. Pregled vlasničke strukture lizing društava na dan 30.09.2013. godine

LIZING DRUŠTVO	IME-NAZIV VLASNIKA	% učešća
ASA ALEASING d.o.o. Sarajevo	ASA FINANCE d.d. Sarajevo	17,19%
	ASA AUTO d.o.o. Sarajevo	33,81%
	ALEASING d.o.o. Ljubljana	49,00%
RAIFFEISEN LEASING d.o.o. Sarajevo	RAIFFEISEN LEASING INTERNATIONAL GmbH, Vienna	51,00%
	RAIFFEISEN BANK d.d. Sarajevo, BiH	49,00%
NLB LEASING d.o.o. Sarajevo	NLB d.d. Ljubljana	100,00%
S-LEASING d.o.o. Sarajevo	STEIERMAERKISCHE BANK UND SPARKASSEN AG, Graz	51,00%
	SPARKASSE BANK d.d. Sarajevo	49,00%
UNICREDIT LEASING d.o.o. Sarajevo	UNICREDIT LEASING S.p.A., Milan	100,00%
VB LEASING d.o.o. Sarajevo	VB LEASING INTERNATIONAL GmbH, Vienna	100,00%

Prilog 3. Pregled rezervi za zajmove lizing društava sa 30.09.2013. godine (u 000 KM)

Dani kašnjenja	Stopa rezervisanja	Iznos potraživanja	Više obračunate izdvojene rezerve	Ukupna rezervisanja
0-60	0,05%	66.655	2.438	2.471
60-90	5%	8.204	0	410
90-180	10%	1.370	0	137
180-270	30%	4.336	0	1.301
270-360	50%	0	0	0
preko 360	100%	0	0	0
UKUPNO		80.565	2.438	4.319

Prilog 4. Pregled rezervi za finansijski lizing sa 30.09.2013. godine (u 000 KM)

Dana kašnjenja	Stopa rezervisanja za finansijski lizing (pokretne stvari)	Stopa rezervisanja za finansijski lizing (nepokretne stvari)	Iznos potraživanja za pokretne stvari	Iznos potraživanja za nepokretne stvari	Iznos osnovice za pokretne stvari	Iznos osnovice za nepokretne stvari	Rezerve			Ukupne rezerve
							Za pokretne stvari	Za nepokretne stvari	Više obračunate i izdvojene rezerve	
0-60	0,50%	0,50%	292.178	30.117	54.452	4.242	272	21	128	421
60-90	10%	10%	24.552	7.469	5.942	729	594	73	30	697
90-180	50%	50%	29.205	15.508	4.980	47	2.490	24	273	2.787
preko 180	100%	75%	10.869	17.545	13.491	1.767	13.491	1.325	0	14.816
preko 360	100%	100%	2.966	0	0	0	0	0	0	0
UKUPNO			359.770	70.639	78.865	6.785	16.847	1.443	431	18.721

Prilog 5. Konsolidovani bilans stanja (u 000 KM)

Red. broj	OPIS	31.12.2012		30.9.2013		% rasta
		Iznos	% u ukupnoj aktivi	Iznos	% u ukupnoj aktivi	30.09.2013/31.12.2012
AKTIVA						
1.	Novac i novčani ekvivalenti	14.916	2,15%	30.772	4,92%	106,30%
2.	Plasmani bankama	12.667	1,82%	1.845	0,29%	-85,43%
3.	Potraživanja po finansijskom lizingu, neto	427.623	61,58%	411.688	65,76%	-3,73%
3a)	potraživanja po finansijskom lizingu, bruto	527.508	75,97%	493.033	78,75%	-6,54%
3b)	rezerve za gubitke	24.603	3,54%	18.721	2,99%	-23,91%
3c)	odgođeni prihodi po osnovu kamata	74.805	10,77%	62.269	9,95%	-16,76%
3d)	odgođeni prihodi po osnovu naknada	477	0,07%	355	0,06%	-25,58%
4.	Potraživanja od subsidijarnih lica	2	0,00%	474	0,07%	0,00%
5.	Materijalna i nematerijalna imovina, neto	72.368	10,42%	35.859	5,73%	-50,45%
5a)	materijalna i nematerijalna imovina-vlastita sredstva	52.089	7,50%	15.581	2,49%	-70,09%
5b)	materijalna i nematerijalna imovina -operativnog lizinga	46.644	6,72%	42.074	6,72%	-9,80%
5c)	ispravka vrijednosti -vlastita sredstva	9.413	1,36%	5.073	0,81%	-46,11%
5d)	ispravka vrijednosti-operativni lizing	16.952	2,44%	16.723	2,67%	-1,35%
6.	Dugoročne investicije	93	0,01%	52	0,01%	-44,09%
7.	Ostala aktiva	166.695	24,01%	145.347	23,22%	-12,81%
7a)	zajmovi, neto	106.269	15,30%	76.246	12,18%	-28,25%
7a1)	zajmovi (dospjela potraž.+nedospjela glavnica)	110.189	15,87%	80.565	12,87%	-26,88%
7a2)	rezerve za zajmove	3.920	0,56%	4.319	0,69%	10,18%
7b)	ostala aktiva	60.426	8,70%	69.101	11,04%	14,36%
	UKUPNA AKTIVA	694.364	100,00%	626.037	100,00%	-9,84%
PASIVA						
9.	Obaveze po uzetim kreditima, neto	622.603	89,67%	561.845	89,75%	-9,76%
9a)	obaveze po kratkoročnim kreditima	70.325	10,13%	35.357	5,65%	-49,72%
9b)	obaveze po dugoročnim kreditima	553.134	79,66%	527.167	84,21%	-4,69%
9c)	unaprijed plaćeni troškovi i naknada	856	0,12%	679	0,11%	-20,68%
10.	Ostale obaveze	23.177	3,34%	32.302	5,16%	39,37%
	UKUPNO OBAVEZE	645.780	93,00%	594.147	94,91%	-8,00%
11.	Osnovni kapital	78.869	11,36%	47.474	7,58%	-39,81%
12.	Rezerve	5.548	0,80%	8.829	1,41%	59,14%
13.	Akumulirana dobit/gubitak	-35.833	-5,16%	-24.413	-3,90%	-31,87%
	UKUPNO KAPITAL	48.584	7,00%	31.890	5,09%	-34,36%
	UKUPNO PASIVA	694.364	100,00%	626.037	100,00%	-9,84%
	Otpisana potraživanja (početno stanje)	33.922	4,89%	65.028	10,39%	91,70%
	Novi otpis (+)	37.750	5,44%	10.197	1,63%	-72,99%
	Naplata (-)	5.449	0,78%	1.227	0,20%	-77,48%
	Trajni otpis (-)	166	0,02%	6	0,00%	-96,39%
	Otpisana potraživanja (krajnje stanje)	66.057	9,51%	73.992	11,82%	12,01%

Prilog 6. Konsolidovani bilans uspjeha (u 000 KM)

Red. broj	OPIS	30.09.2012.		30.09.2013.		% rasta 30.09.2013/ 30.09.2012
		Iznos (000 KM)	% u ukupnim prihodima	Iznos (000 KM)	% u ukupnim prihodima	
FINANSIJSKI PRIHODI I RASHODI						
1.	Prihodi od kamata	38.626	50,86%	29.106	55,69%	-24,65%
1a)	kamate po finansijskom lizingu	15	0,02%	109	0,21%	626,67%
1b)	kamate na plasmane bankama	25.927	34,14%	22.263	42,60%	-14,13%
1c)	naknade (za obradu lizing zahtjeva itd.)	1.274	1,68%	1.210	2,32%	-5,02%
1d)	ostali prihodi po kamatama	11.410	15,03%	5.524	10,57%	-51,59%
2.	Rashodi po kamatama	19.249	25,35%	12.427	23,78%	-35,44%
2a)	kamate na pozajmljena sredstva	18.650	24,56%	12.155	23,26%	-34,83%
2b)	naknade za obradu kredita	364	0,48%	272	0,52%	-25,27%
2c)	ostali rashodi po kamatama	235	0,31%	0	0,00%	-100,00%
3.	Neto prihodi od kamata	19.377	25,52%	16.679	31,91%	-13,92%
OPERATIVNI PRIHODI I RASHODI						
4.	Operativni prihodi	37.313	49,14%	23.158	44,31%	-37,94%
4a)	naknade za izvršene usluge	64	0,08%	23	0,04%	-64,06%
4b)	naknade od operativnog najma	9.994	13,16%	8.792	16,82%	-12,03%
4c)	prihodi od prodaje lizing objekta, neto	595	0,78%	24	0,05%	-95,97%
4d)	ostali operativni prihodi	26.660	35,11%	14.319	27,40%	-46,29%
4d1)	prihodi od naplaćenih otpisanih potraživanja	21.145	27,84%	3.199	6,12%	-84,87%
4d2)	prihodi od opomena	428	0,56%	462	0,88%	7,94%
4d3)	ostalo	5.087	6,70%	10.658	20,39%	109,51%
5.	Operativni rashodi	36.063	47,49%	34.327	65,68%	-4,81%
5a)	troškovi plata i doprinosa	6.122	8,06%	6.243	11,95%	1,98%
5b)	troškovi poslovnog prostora	10.631	14,00%	9.315	17,82%	-12,38%
5c)	ostali operativni rashodi	19.310	25,43%	18.769	35,91%	-2,80%
6.	Troškovi rezervi za gubitke	41.694	54,90%	7.058	13,50%	-83,07%
6a)	troškovi rezervi za gubitke finansijski lizing	24.762	32,61%	4.033	7,72%	-83,71%
6b)	troškovi rezervi za gubitke zajam	16.932	22,30%	3.025	5,79%	-82,13%
7.	Dobit prije poreza	-21.067	-27,74%	-1.548	-2,96%	-93%
8.	porez na dobit	170	0,22%	153	0,29%	-10,00%
9.	Neto dobit	-21.237	-27,97%	-1.701	-3,25%	-92%

Prilog 7. Rangiranje bilansne sume

31.12.2012					30.9.2013				Indeks bilansne sume
Lizing društvo	Bilansna suma (000 KM)	Učešće 2012.	Kumul. učešće	Rang	Lizing društvo	Bilansna suma (000 KM)	Učešće 30.09.2013.	Kumul. učešće	
Raiffeisen Leasing d.o.o. Sarajevo	219.292	32,80%	32,80%	1.	Raiffeisen Leasing d.o.o. Sarajevo	205.986	32,90%	32,90%	94
UniCredit Leasing d.o.o. Sarajevo	170.208	25,46%	58,26%	2.	UniCredit Leasing d.o.o. Sarajevo	165.423	26,42%	59,33%	97
VB Leasing d.o.o. Sarajevo	113.128	16,92%	75,18%	3.	VB Leasing d.o.o. Sarajevo	114.114	18,23%	77,56%	101
Asa ALeasing d.o.o. Sarajevo	58.405	8,74%	83,91%	4.	NLB Leasing d.o.o. Sarajevo	53.551	8,55%	86,11%	92
NLB Leasing d.o.o. Sarajevo	58.160	8,70%	92,61%	5.	S-Leasing d.o.o. Sarajevo	51.867	8,28%	94,39%	105
S-Leasing d.o.o. Sarajevo	49.405	7,39%	100,00%	6.	Asa ALeasing d.o.o. Sarajevo	35.096	5,61%	100,00%	60
	668.598	100,00%			UKUPNO	626.037	100,00%		94